

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Xeografía física		Código	610G02006
Titulación	Grao en Bioloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Física e Ciencias da Terra			
Coordinación	Santos Fidalgo, Luisa		Correo electrónico	luisa.santos@udc.es
Profesorado	Hernández Hernández, Armand		Correo electrónico	armand.hernandez@udc.es
	Lado Liñares, Marcos			marcos.lado@udc.es
	Sanjurjo Sanchez, Jorge			jorge.sanjurjo.sanchez@udc.es
	Santos Fidalgo, Luisa			luisa.santos@udc.es
Web				
Descrición xeral	Estudo xeral e global dos principais elementos da Xeografía da Natureza, das súas relacións internas e dos seus elementos significativos, introducindo o estudo do relevo, do clima, das augas, da biosfera e da paisaxe de modo integrado.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A6	Catalogar, avaliar e xestionar recursos naturais.
A22	Describir, analizar, avaliar e planificar o medio físico.
A23	Avaliar o impacto ambiental. Diagnosticar e solucionar problemas ambientais.
A30	Manexar adecuadamente instrumentación científica.
A32	Desenvolverse con seguridade no traballo de campo.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar en colaboración.
B6	Organizar e planificar o traballo.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo.
B8	Sintetizar a información.
B9	Formarse unha opinión propia.
B10	Exercer a crítica científica.
B11	Debater en público.
B12	Adaptarse a novas situacións.
B13	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Desenvolvemento das capacidades de interpretación e síntese da información que suministra a bibliografía, os distintos tipos de cartografía e a fotointerpretación.	A6 A22 A23 A30 A32	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	
Traballar de forma autónoma con iniciativa, procura de bibliografía e datos en diversas fontes.	A6 A22 A23 A30 A32	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	
Adquisición dun desenvolvemento adecuado das capacidades de aplicación, análise e valoración dos coñecementos adquiridos no contexto práctico que o futuro exercicio profesional esixe.	A6 A22 A23 A30 A32	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13	

Contidos	
Temas	Subtemas
I. INTRODUCCIÓN	1. Xeografía Física: concepto, división e relación con outras ciencias 2. O sistema Terra e os seus subsistemas 3. A superficie terrestre. Topografía global

II. A ATMÓSFERA E O SISTEMA HIDROLÓXICO DA TERRA	4. Composición e estrutura da atmosfera 5. A enerxía do sistema atmosférico 6. Ventos e circulación atmosférica 7. Interacción océano-atmosfera. Circulación oceánica 8. Humidade atmosférica e balance hídrico 9. Formas de precipitación, masas de aire e sistemas frontais 10. Zonación climática da Terra 11. O cambio climático
III. A BIOSFERA	12. Clima, solo, flora e fauna 13. Formación do solo, propiedades e clasificación 14. Procesos bioxeográficos. Fitoxeografía e Zooxeografía
IV. A EVOLUCIÓN DO RELEVO E DA PAISAXE	15. Meteorización e movementos de masas 16. Sistemas fluvial e lacustre 17. Sistemas costeiros 18. Sistema cárstico 19. Sistema glaciar 20. Sistema desértico

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	B1 B3	28	70	98
Prácticas de laboratorio	A30	10	5	15
Traballos tutelados	A6 A22 A23 B2 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B11 B12 B13	8	16	24
Saídas de campo	A32	5	5	10
Proba obxectiva	B8	2	0	2
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Trátase de asimilar uns contidos teóricos básicos a partir das clases maxistras.
Prácticas de laboratorio	As prácticas representan un complemento indispensable ás leccións teóricas. Nelas abóndase a aprendizaxe dos métodos e técnicas máis comúns para o tratamento da información xeográfica. O obxectivo será que o alumnado desenvolva as capacidades de interpretación, síntese e análise da información que suministra a bibliografía, a cartografía, e a fotoxeoloxía, grazas ó coñecemento global da materia e da súa aplicabilidade. Ademais preténdese que o alumnado adquira nocións básicas acerca da utilización da información xeográfica e da súa análise espacial empregando ferramentas informáticas (Sistemas de Información Xeográfica).
Traballos tutelados	Estes consistirán na elaboración de temas ou traballos individuais ou en grupos, propostos polo profesorado, sobre diversos aspectos da materia. Requírese: búsqueda e manexo da información, esquematización das ideas principais, división do traballo, discusión en grupo e exposición dos contidos na clase. Asimesmo o alumnado poderá participar voluntariamente nunha actividade de Aprendizaxe-Servizo (ApS) ou nun proxecto COIL. Os resultados das actividades expostas anteriormente serán avaliados. O profesorado asesorará permanentemente o desenvolvemento das diferentes actividades da aprendizaxe.
Saídas de campo	Complemento do resto das actividades.
Proba obxectiva	Cuestionarios eliminatorios dos contidos teóricos da asignatura, consistentes en preguntas curtas ou de tipo test e comentarios e identificación de diagramas ou fotografías.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio Traballos tutelados Saídas de campo	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos do traballo presencial para o alumnado co profesorado, polo que implican unha participación obrigatoria para o alumnado. A forma e o momento en que se desenvolverá indicárase en relación a cada actividade ao longo do curso según o plan de traballo da materia. A vía non presencial para a atención personalizada realizarase mediante correo electrónico, plataforma virtual ou medios semellantes. Os estudantes co recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia tamén poderán entregar o traballo aos docentes e disporán da mesma estrutura de tempos e esquema para recibir atención personalizada do profesorado, tanto pola vía presencial como a non presencial.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	A30	Avaliación continua.	20
Traballos tutelados	A6 A22 A23 B2 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B11 B12 B13	Traballos elaborados polos alumnos e presentación dos mesmos.	30
Proba obxectiva	B8	Cuestionarios eliminatorios dos contidos teóricos da asignatura.	50

Observacións avaliación

A asistencia ás clases prácticas de gabinete (incluíndo a entrega dos exercicios solicitados) e a elaboración dos traballos de seminario son condicións necesarias para ser avaliado. A participación nas prácticas e realización dos traballos suporá o 50% da cualificación final (prácticas: 20% e traballos: 30%). Os dous exames dos contidos teóricos representan o 50% da mesma. Para superar a materia, os dous exames teñen que estar aprobados (5 sobre 10). Adicionalmente valorarase a presentación dos seminarios, así como a participación activa neles, asistencia e participación nas tutorías, saída campo, visita AEMET, etc., puidendo aumentar ata un punto o valor da cualificación final. Os estudantes que non superen a materia na Primeira Oportunidade serán avaliados nos exames oficiais da Segunda Oportunidade. Esta convocatoria avaliarase do mesmo xeito (porcentaxes), mediante exame dos contidos teóricos e prácticos e entrega dos traballos de seminario. Para obter a cualificación de NON PRESENTADO, os estudantes non poderán participar en máis dun 40% das actividades avaliadas programadas.

Todas as observacións previas son aplicables aos estudantes a tempo parcial e/ou con dispensa académica. Casos excepcionais: no caso de que os estudantes, por razóns debidamente xustificadas, non puideran realizar todas as probas de avaliación continua, o profesorado adoptará as medidas que considere oportunas a tal efecto. Para a concesión das Matrículas de Honra priorizarse aos estudantes de primeira oportunidade.

CONVOCATORIA ADIANTADA DE DECEMBRO: A guía docente que se aplicará aos estudantes que soliciten a convocatoria adiantada de decembro será a do curso en vigor.

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	De Blij, H.J., Muller, P.O. y Williams, R.S. 2004. Physical Geography. The global environment. Oxford University Press, Oxford.López Bermúdez, F., Rubio Recio, J.M. y Cuadrat, J.M. 1992. Geografía Física. Cátedra, Madrid.Strahler, A.N. y Strahler, A.H. 1994. Geografía Física. Omega, Barcelona.
Bibliografía complementaria	Briggs, D. y Smithson, P. 1992. Fundamentals of Physical Geography. Routledge, London.Gabler, R.E., Sager, R.J., Wise, D.L. y Petersen, J.F. 1999. Essentials of Physical Geography. Thomson Learning, London.Strahler, A.N. y Strahler, A.H. 2002. Physical Geography: science and systems of the human environment. John Wiley and Sons, New York.Hamblin, W.K. y Christiansen, E.H. 2001. Earth's Dynamic Systems. Prentice Hall, London.Skinner, B. J. & Porter, S. C. 1995. The Dynamic Earth. An Introduction to Physical Geology. John Wiley and Sons, New York.Briggs, D. y Smithson, P. 1992. Fundamentals of Physical Geography. Routledge, London.Gabler, R.E., Sager, R.J., Wise, D.L. y Petersen, J.F. 1999. Essentials of Physical Geography. Thomson Learning, London.Strahler, A.N. y Strahler, A.H. 2002. Physical Geography: science and systems of the human environment. John Wiley and Sons, New York.Hamblin, W.K. y Christiansen, E.H. 2001. Earth's Dynamic Systems. Prentice Hall, London.Skinner, B. J. & Porter, S. C. 1995. The Dynamic Earth. An Introduction to Physical Geology. John Wiley and Sons, New York.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xeoloxía/610G02004

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Ecoloxía I: Individuos e ecosistemas/610G02039

Ecoloxía II: Poboacións e comunidades/610G02040

Edafoloxía/610G02045

Observacións

Recoméndase ter superada a materia do primeiro cuatrimestre ?Xeoloxía?. Recoméndase a asistencia e participación nas clases teóricas. Recoméndase o coñecemento do idioma inglés cun nivel de comprensión de lectura medio. Requírese saber redactar, sintetizar e presentar ordenadamente un traballo, así como a aplicación a un nivel de usuario de ferramentas informáticas (uso de Internet, procesador de textos, presentacións, etc.).Programa Green Campus Facultade de CienciasPara axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir co punto 6 da "Declaración Ambiental da Facultade de Ciencias (2020)", os traballos documentais que se realicen nesta materia:a. Solicitaranse maioritariamente en formato virtual e soporte informático.b. De realizarse en papel:- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.Incorporación da perspectiva de xénero- Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...)- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.- Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías